

โครงการหลักสูตรธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาคณะ Faculty Governance Programme : FGP

หลักการและเหตุผล

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ซึ่งเป็นแผนแม่บทกำกับการพัฒนาอุดมศึกษาของไทย ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการอุดมศึกษา ไว้ดังนี้ “การสร้างการเปลี่ยนแปลงในมหาวิทยาลัยต้องอาศัยการกำหนดและกำกับนโยบาย (Governance) การบริหารจัดการให้เกิดการปฏิบัติ รวมทั้งการมีผู้นำการเปลี่ยนแปลงสถาบันอุดมศึกษาจำนวนมากประสบปัญหาเนื่องจากความไม่ชัดเจนในบทบาทและขาดความเข้มแข็งการทำหน้าที่การกำกับนโยบาย และการขาดบุคคลากรในระดับที่เกี่ยวข้อง สมควรจัดตั้งองค์กรหรือกลไกพัฒนาผู้กำกับนโยบายและผู้บริหารในลักษณะเดียวกับ Institute of Directors - IOD สร้างกลไกให้พัฒนาผู้บริหารตั้งแต่กรรมการสภามหาวิทยาลัยไปจนถึงผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย องค์กรดังกล่าวจัดการฝึกอบรม ให้ความรู้ จัดเยี่ยมชม สร้างเครือข่ายเปิดเวทีแลกเปลี่ยนความคิด และสนับสนุนการวิจัยองค์กรและนวัตกรรมการบริหารนโยบาย (Governance) และการจัดการ (Management) ใช้องค์กรดังกล่าวผลิตหลักสูตรการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาให้แก่ผู้บริหารทุกระดับตั้งแต่การบริหารระดับสูงคือมหาวิทยาลัย ลงไปถึงคณะ ภาควิชา/สาขา รวมทั้งให้การฝึกอบรมผู้พัฒนาหลักสูตรและผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ทั้งหมดเป็นกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้มหาวิทยาลัยด้วยการสร้างผู้นำการบริหารนโยบายหรือธรรมาภิบาล และการจัดการ (Leadership, Governance and Management - LMG)”

สถาบันคลังสมองของชาติ มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย ได้เล็งเห็นความสำคัญของการนำแนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการอุดมศึกษาดังกล่าว มาเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาและการปฏิรูปอุดมศึกษา โดยกำหนดให้มีโครงการหอธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัย (University Governance Institute: UGI) ขึ้น เพื่อดำเนินพันธกิจตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาวฯ ในการผลิตหลักสูตรการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา โครงการดังกล่าวได้ดำเนินการหลักสูตรธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา (University Governance Program, UGP) สำหรับกรรมการสภามหาวิทยาลัยตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นมา ในครั้งนี้ เพื่อดำเนินการตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาวฯ สถาบันคลังสมองของชาติ จึงเห็นสมควรจัดทำหลักสูตรธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาคณะ (Faculty Governance Programme, FGP) ขึ้น เพื่อเป็นกลไกพัฒนาคณะกรรมการคณะ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการประจำคณะ ในการบริหารงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับนโยบายปรัชญาอุดมศึกษา และกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาวฯ ตลอดจนสถานการณ์แวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา
2. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในบริบทของอุดมศึกษาในระดับชาติและสากล ทางด้านการศึกษา ด้านการวิจัยและพัฒนา และด้านคุณภาพของการอุดมศึกษา ตลอดจนประเด็นท้าทายอุดมศึกษาในปัจจุบันและอนาคต

3. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการถ่ายทอดนโยบายจากสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับสูงไปสู่ การปฏิบัติ การวางแผนงานและวิธีดำเนินงานที่ชัดเจน การบริหารผลการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหาใน การปฏิบัติงาน การปรับปรุงพัฒนางานที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และความคิดเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของ คณะกรรมการคณะ ภายใต้หลักธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการอุดมศึกษาที่ดี
5. เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพและเครือข่ายความร่วมมือในระหว่างคณะกรรมการคณะ ของ สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ อันนำไปสู่ความร่วมมือในการดำเนินงานทั้งภายในและระหว่างหน่วยงานที่ มั่นคงและยั่งยืน

ผู้เข้าร่วมหลักสูตร

กรรมการในคณะกรรมการอำนวยการคณะ คณะกรรมการประจำคณะ คณะกรรมการบริหารคณะ ตลอดจน คณาจารย์ที่มีความสนใจ

เนื้อหาหลักสูตร

1. บริบทและความท้าทายของอุดมศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 : บทบาทและความสำคัญของคณะกรรมการ ประจำคณะ

ความท้าทายและอนาคตของอุดมศึกษาไทย การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย การพัฒนานิสิต นักศึกษาของประเทศให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะสอดคล้องตามความต้องการของสังคมในศตวรรษที่ 21 การ นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน การสร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น หน่วยงาน และภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการยกระดับสู่ความเป็นเลิศในอนาคต การเป็นคณะที่มี ความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนการดำเนินงานของคณะกรรมการคณะในการนำนโยบายจากสภา มหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับสูงไปสู่การปฏิบัติในด้านต่างๆ ทั้งการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวิจัย การพัฒนาบุคลากร และนิสิตนักศึกษา

2. บริบทและความสำคัญของกฎหมาย สำหรับคณะกรรมการประจำคณะ : คำสั่งทางปกครอง ความรับผิด ทางปกครอง แพง และอาญา

กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ และ คำสั่งทางปกครอง ที่คณะกรรมการคณะควรทราบในการ ดำเนินงาน อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของคณะกรรมการประจำคณะ ในการบริหารจัดการคณะ ความรับผิดที่ อาจเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ ความรับผิดทางปกครอง แพง และอาญา ตัวอย่างกรณีศึกษาคำพิพากษา หรือคำสั่งศาลปกครองที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษา

3. การพัฒนาและการบริหารหลักสูตรของคณะ

การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ ความพร้อมของมหาวิทยาลัย ความต้องการทางด้านวิชาการและวิชาชีพ ระบบและกลไกบริหารหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงและสร้างองค์ความรู้ใหม่ ระบบและกลไกการเปิดหลักสูตรใหม่ และปรับปรุงหลักสูตรตาม แนวทางปฏิบัติที่กำหนดโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา กรอบ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และการรับรองหลักสูตรจากสภาหรือองค์การวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการรับผิดชอบในการเปิด ปิด และพัฒนาหลักสูตร

4. การบริหารงานวิจัยและผลิตผลงานทางวิชาการ

แผนการวิจัย ระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยของคณะ การสนับสนุนด้านการจัดหาแหล่งทุนวิจัย และการจัดสรรทุนวิจัย การส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะแก่นักวิจัยการบูรณาการงานวิจัยกับการจัดการเรียน การสอน และพันธกิจด้านอื่นๆ ของคณะ การบูรณาการกระบวนการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์กับการบริการ วิชาการแก่ชุมชนการนำผลงานงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์ระบบและกลไกเพื่อช่วยในการคุ้มครองสิทธิ์ของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

5. การบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของคณะ

การพัฒนาคณาจารย์ทั้งด้านวิชาการ เทคนิคการสอนและการวัดผล และการพัฒนาบุคลากรสาย สนับสนุน กลไกการติดตามให้คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนนำความรู้และทักษะที่ได้จากการพัฒนามา ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ตลอดจนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนการให้สวัสดิการเสริมสร้างสุขภาพที่ดี และ สร้างขวัญและกำลังใจให้คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน รวมถึงจรรยาบรรณอาจารย์และบุคลากรสาย สนับสนุน และกลไกส่งเสริมการดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

6. การพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองของประเทศและของโลก

การสร้างเสริมคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และตามความต้องการของสังคมในศตวรรษที่ 21 บัณฑิตยุคใหม่ในสังคมพหุวัฒนธรรม ผ่านการพัฒนาหลักสูตรเพื่อสร้างพลเมือง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ คำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะตัวของนิสิตนักศึกษา การพัฒนาศักยภาพในการแสวงหาความรู้ของนิสิตนักศึกษา สหกิจศึกษา (Co-operative Education) การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมแก่นิสิตนักศึกษา การจัดกิจกรรม นิสิตนักศึกษา และการจัดบริการด้านต่างๆ ให้นิสิตนักศึกษาและศิษย์เก่า

7. การบริหารการเงินและงบประมาณของคณะ

การบริหารแผนกลยุทธ์การเงินคณะ การจัดสรร และการวางแผนการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ การวิเคราะห์สถานะทางการเงินและความมั่นคงของคณะอย่างต่อเนื่อง ระบบตรวจสอบ ภายในและภายนอก การจัดหารายได้การระดมทุน (Fund-Raising) การลงทุนอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม (University's Socially Responsible Investment : U-SRI) การจัดตั้งกองทุนเพื่อสังคมวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) และการจัดตั้งกองทุนคงยอดเงินต้น (Endowment Fund)

8. การบริหารความเสี่ยงของคณะ

การประเมินความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง แผนบริหารความเสี่ยง มาตรการควบคุมวิธีการจัดการความเสี่ยง ระดับคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงที่สำคัญของคณะ อาทิ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงานด้านต่างๆ (Operational Risk) ได้แก่ การเปิด หลักสูตร การผลิตบัณฑิต การพัฒนาอาจารย์ และบุคลากรของคณะ การวิจัย การบริหารวิชาการแก่ชุมชนและ

ท้องถิ่นและการบริหารจัดการของคณะ ตลอดจนความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามกฎ / ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk)

9. การระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการคณะอย่างมีประสิทธิภาพ

การปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการและการจัดโครงสร้างการบริหารงานของคณะ การพัฒนากลไกและวิธีการทำงานของคณะกรรมการคณะให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน การประชุมที่ดี หรือ “การประชุมที่มีประสิทธิภาพ” ของคณะกรรมการประจำคณะ การดำเนินงานของคณะที่เชื่อมโยงกับนโยบายของสภามหาวิทยาลัยและผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย การนำรูปแบบและวิธีบริหารจัดการแนวใหม่มาประยุกต์ใช้ เช่น การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management - RBM) เป็นต้น ตลอดจนธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการคณะที่ดี

ระยะเวลาดำเนินการและสถานที่

การอบรมในหลักสูตรนี้ ใช้เวลาทั้งสิ้น 3 วัน ณ โรงแรมปทุมวัน ปริ๊นเซส ถนนพญาไท กรุงเทพฯ ต้องร่วมหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของระยะเวลาหลักสูตรฯ

ค่าลงทะเบียน

ราคา 25,000 บาท/ท่าน ไม่รวมที่พัก

ประโยชน์ที่ผู้เข้าร่วมหลักสูตรจะได้รับ

1. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการประจำคณะ ในการบริหารงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับนโยบาย ปรัชญาอุดมศึกษา และกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาวฯ ตลอดจนสถานการณ์แวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา
2. มีความรู้ ความเข้าใจในบริบทของอุดมศึกษาในระดับชาติและสากล ทางด้านการศึกษา ด้านการวิจัย และพัฒนา และด้านคุณภาพของการอุดมศึกษา ตลอดจนประเด็นที่ท้าทายของอุดมศึกษาในปัจจุบันและอนาคต
3. มีความรู้ ความเข้าใจ ในการถ่ายทอดนโยบายจากสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับสูงไปสู่การปฏิบัติการวางแผนงานและวิธีดำเนินงานที่ชัดเจน การบริหารผลการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน การปรับปรุงพัฒนางานที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของคณะกรรมการประจำคณะ ภายใต้อัตลักษณ์ธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการอุดมศึกษาที่ดี
5. มีโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายความร่วมมือในระหว่างคณะกรรมการประจำคณะ ของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ อันนำไปสู่ความร่วมมือในการดำเนินงานทั้งภายในและระหว่างหน่วยงานที่มั่นคงและยั่งยืน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอุดมศึกษาไทยต่อไปในอนาคต

(ร่าง) กำหนดการ

หลักสูตร “ธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาคนรุ่น 23” (FGP 23)

วันที่ 18-19-20 สิงหาคม 2563 ณ โรงแรมปทุมวันปริ้นเซส กรุงเทพฯ

วันที่	เวลา	หัวข้อหลักสูตร
18 ส.ค. 63 (อังคาร)	8.20-8.30 น.	แนะนำหลักสูตร
	8.30-11.30 น.	บริบทและความท้าทายของอุดมศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 : บทบาทและความสำคัญของคณะกรรมการประจำคณะ (ศ.ดร.นพ.ประสิทธิ์ วัฒนาภา)
	13.00-15.00 น.	The 21st Century University : Active Learning and Education Disruption (รศ.พญ. พรพรรณ กุ๋มมานะชัย)
	15.00-17.00	การบริหารการเงินและงบประมาณของคณะ (ผศ.ดร.ประเสริฐ คันธมานนท์)
19 ส.ค. 63 (พุธ)	8.30-10.30 น.	การบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของคณะ (ศ.นพ.สุรศักดิ์ ฐานีพานิชกุล)
	10.30-12.30 น.	การพัฒนาบัณฑิตศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองของประเทศและของโลก (ผศ.ดร.ปริญญา เทวานฤมิตรกุล)
	13.30-15.30 น.	การพัฒนาและการบริหารหลักสูตร (รศ.ดร.บวร ปภัสราทร)
	15.30-17.30 น.	การบริหารงานวิจัย และผลงานทางวิชาการอย่างสร้างสรรค์ (ศ.ทพ.ดร.สิทธิชัย ขุนทองแก้ว)
20 ส.ค. 63 (พฤหัสบดี)	8.30-11.30 น.	บริบทและความสำคัญของกฎหมาย สำหรับคณะกรรมการประจำคณะ : คำสั่งทางปกครอง ความรับผิดทางปกครอง แพ่ง และอาญา (รศ.มานิตย์ จุมปา)
	13.00-15.00 น.	การระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการคณะ อย่างมีประสิทธิภาพ (ผศ.ดร.นพดล อินทร์จันทร์)
	15.00-17.00	กลยุทธ์การบริหารและกำกับความเสี่ยงของคณะ : เปลี่ยนความเสี่ยงเป็นโอกาส (ผศ.ประเสริฐ อัครประดมพงศ์)

พักรับประทานอาหารว่าง เวลา 10.00-10.15 น. และ 15.00-15.15 น.

หมายเหตุ : กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

